

Het gevecht tussen boom en gras

Er woedt een stille oorlog tussen de bomen en het gras van uw golfbaan. De twee gaan in de natuur namelijk lastig samen. Er is maar weinig kans dat u veel bomen zult zien op graslanden. En evenmin zult u veel gras aantreffen op de grond in een bos. Het vereist kennis en expertise van de greenkeeper om de twee in harmonie samen te laten leven.

TEKST: PIUS FLORIS – FOTO'S: PIUS FLORIS, MARCO BLOM

Op onze golfbanen zien we graag dat bomen en gras in een vreedzame co-existentie groeien. En de baanbeheerders en golfers mogen natuurlijk verwachten dat beiden floeren. Dit gedwongen systeem van samenleven komt in de natuur vrijwel niet voor. Bomen en gras vechten om zonlicht, water, mineralen en ruimte onder de grond. Normaal gesproken winnen de graswortels het ondergronds van de

boomwortels. De dichte schaduw van een volle boomkroon beslecht daarentegen de strijd om licht en lucht in het voordeel van de boom. Schaduw zorgt voor een verminderde dichtheid van het gras, zodat de competitie tussen de wortels en gras in het nadeel van het gras wordt beslecht. Dat maakt de weg vrij voor een weelderige kruidengroei in de schaduw van de boom. En dat laatste is in veel gevallen ongewenst op een golf-

baan. Het is niet eenvoudig om het samenleven van gras en bomen te bevorderen.

Snoeien

Door bomen te snoeien grijpen we natuurlijk rechtstreeks in op de lichtinval op de bodem. Maar snoei van bomen is meestal geen duurzame oplossing voor het boom-gras-probleem. De boom zal namelijk graag en snel de

Bomen en struiken

ruimte opvullen die met snoeien vrij wordt gemaakt. En uiteraard mogen er ook niet te veel worden gesnoeid. Een goede boomverzorger zal bij een snoeibeurt nooit meer dan 20 procent van de bebladerde kroon wegnemen. Meer snoei leidt tot stress en tot waterloten waarmee de boom snel het verlies aan blad wil compenseren. De kroon is dan juist weer veel sneller dicht, terwijl de boom zelf er niet beter op wordt. Het kan helpen om de kruin van de boom te 'verhogen' door de onderste takken te verwijderen. Dit wordt 'opkronen' genoemd. Dat kan de schaduw minder dicht maken. Diverse soorten bomen reageren goed op deze wijze van snoeien. Zorg er bij het opkronen wel voor dat er geen takken worden afgezaagd die dikker zijn dan een derde van de stamdikte op de hoogte van de takaanzet.

Hinderlijke wortels

Sommige soorten bomen hebben de neiging om heel 'hoge' wortels te maken. Deze vormen vaak een probleem op golfbanen. Sommige greenkeepers met bomen in het gras van hun golfbaan vragen zich dan ook af hoeveel wortels ze bij bepaalde bomen weg kunnen halen zonder dat dit leidt tot schade aan de boom. Maar omdat het afzagen van wortels er vaak toe leidt dat de boom op de plaats van verlies juist in een ijtempo meer wortels aanmaakt om het verlies aan steun en opnamecapaciteit te compenseren, is het 'snoeien' van wortels in de regel geen goed idee. De eenvoudigste

oplossing voor dit probleem is ook de meest belangrijke. Mulchen! Mulchen is een van de goedkoopste en gezondste dingen die we kunnen doen om de gezondheid van de boom te bevorderen en de competitie met het gras te minimaliseren. Natuurlijk kan dit niet overal op een golfbaan. Voor het spel is mulchen ook geen ideale oplossing. Maar een redelijk dunne mulchlaag van fijne houtsnippers hoeft het spel niet ernstig te storen.

Mulchlaag

De mulchlaag houdt de bodem vochtig, dempt wisselingen in de bodemtemperatuur en beperkt de competitie met onkruiden. Mulch van houtsnippers verbetert ook de bodemkwaliteit en bevordert de microbiologische activiteit. Zorg voor een laag van drie tot vier centimeter dik om de ballen niet te laten verdwijnen, zorg dat de mulch zich niet opstapelt langs de stam van de boom. En wat de bomen betreft kunt u de totale oppervlakte van de mulchlaag onder de kruin bijna niet groot genoeg maken. Natuurlijk kan dit alleen op plaatsen waar dit geen hinder oplevert voor het golfspel.

Bemesten

Elke boom op een golfbaan heeft net als gras meststoffen nodig, omdat de meeste bomen op golfbanen redelijk oppervlakkig wortelen. De meeste opnamewortels van de boom zitten, net als graswortels, van 0 tot circa 30 cm diep. Dus in de

bovenste lagen van de grond. Het bemesten van bomen kan dus gelijktijdig met het bemesten van gras. Het gras kan de stikstof echter veel sneller opnemen dan boomwortels. Boomwortels bevatten vaak schimmels en veel bacteriën zodat bomen beter af zijn met organische meststoffen. Het gras doet er langer over om de stikstof uit organische stof op te nemen. Blijf met chemische meststoffen liever uit de buurt van boomwortels. Deze doen de boomwortels geen goed.

Maaien en jonge bomen

Greenkeepers realiseren zich vaak niet hoeveel schade aan jonge bomen wordt aangebracht met grasmaaiers en trimmers (bosmaaiers met nylondraad). De bast van een jonge boom is niet sterk genoeg om aan deze gereedschappen voldoende weerstand te bieden. Jonge bomen met een dunne bast ondervinden vrijwel meteen ernstige schade van trimmers. In de meeste gevallen zal de beschadigde boom extra stress ondervinden, en daardoor gevoeliger worden voor ziekten en insecten. Dit leidt weer tot levenslange slechtere groeiomstandigheden. En dat is niet het doel van het aanplanten van bomen op golfbanen.

Onkruidbestrijders

In de ons omringende landen worden herbiciden ingezet om golfbanen en gazons onkruidvrij te houden. Meestal zijn dit herbiciden die breedbladige planten aantasten. Deze herbiciden zijn ook funest voor de fijne wortels van bomen. Vergeet niet dat ook bomen breedbladige planten zijn! Mengsels met kunstmest en onkruidbestrijder die voor de particulier in de tuincentra te koop zijn kunnen soms dodelijk zijn voor de bomen.

Streef naar balans

Bomen en gras kunnen prachtig naast elkaar groeien. We zien daar vaak indrukwekkende voorbeelden van. Als we begrijpen hoe de twee elkaar beïnvloeden, kunnen we met meer inzicht en meer succes werken aan het scheppen van de optimale condities voor vreedzame co-existentie tussen bomen en gras. 🌳

Pius Floris, boomexpert en bodembiooloog, is directeur van Plant Health Care in Vught, telefoon (073) 656 26 95. www.planthealthcare.eu.

De wortels van bomen kunnen problemen geven. Het afzagen is niet de oplossing. Een mulchlaag van 3 tot 4 cm wel. Dit bevordert de gezondheid van de boom en minimaliseert de competitie met het gras.